

членів, первинних організацій, стоматологічних асоціацій та стоматологічних палат країн-учасниць, які об'єднують фахівців шести стоматологічних спеціальностей (лікарі стоматологи, зубні техніки, стоматологи-гігієністи тощо). Керівна функція Ради щодо формування й реалізації єдиної політики у сфері стоматологічного здоров'я полягає у тому, що ринок стоматологічних послуг кожної європейської країни має забезпечити для споживачів послуг доступ до якісної стоматології, якісного догляду за порожниною рота. При цьому важливо гарантувати, щоб ці послуги надавалися добре освіченими, кваліфікованими і повністю компетентними стоматологами, в зручній і економічно ефективний спосіб, з використанням новітніх і найбільш оптимальних для пацієнтів медичних технологій.

Адвокаційна функція Ради європейських стоматологів (CED) реалізується на основі упровадження високих стандартів профілактики захворювань порожнини рота і створення ефективної системи безпеки для пацієнтів та безпеки професійної практики працівників стоматологічного профілю на території всіх країн-учасниць. Реалізація адвокаційної функції ради полягає в активному лобюванні європейських цінностей, захист правових і політичних інтересів працівників стоматологічних професій, а також захисту прав споживачів. Це досягається завдяки використанню широкого спектру інструментів європейської практики імплементації політики стоматологічного здоров'я, починаючи від самої системи охорони здоров'я та внутрішнього ринку, і закінчуючи системою освіти та захистом персональних даних пацієнтів.

Контрольна функція Ради європейських стоматологів полягає у тому, щоб контролювати, аналізувати і відстежувати всі політичні і правові події і документи ЄС, в яких беруть участь стоматологи, або розглядаються проблеми стоматологічної допомоги і стоматологічне здоров'я.

Організаційна функція полягає у підготовці Радою європейських стоматологів конкретних рішень та політичних рекомендацій стосовно проблем стоматологічного здоров'я у європейському регіоні, які приймаються генеральною Асамблеєю у вигляді резолюцій. На даний час роботу Ради європейських стоматологів на постійній основі забезпечує невеликий штат (10 працівників). У складі Ради функціонує 8 цільових груп. Проблемне поле політики у сфері стоматологічного здоров'я охоплює такі актуальні напрямки: гігієна порожнини рота; безпека працівників стоматологічних професій і безпека пацієнтів, інфекційний контроль, сучасне медичне обладнання, вплив на навколишнє середовище стоматологічних матеріалів, кваліфікація працівників стоматологічних професій та політика взаємного визнання кваліфікацій в країнах ЄС, мобільність стоматологів і пацієнтів; політика у сфері стоматологічного здоров'я та чесна конкуренція; електронна система

стоматологічного здоров'я. Такий підхід дозволяє інтегрувати досвід та знання фахівців стоматологічного профілю з усієї Європи, провести експертну оцінку заявлених пропозицій та презентувати його на розгляд і затвердження Європейської Комісії, Ради ЄС чи Європейському Парламенту. Прикладами успішної діяльності Ради європейських стоматологів є прийняття таких документів як директива Ради 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість; директива Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу 2005/36 / ЄС від 7 вересня 2005 року про визнання професійних кваліфікацій та інші.

Як бачимо, понад 50 років Рада європейських стоматологів є суб'єктом політики у сфері стоматологічного здоров'я для країн Єврозони, і здійснює дорадчо-консультативну діяльність на основі реалізації функцій публічного управління.

Список використаної літератури

1. Міжнародний рік охорони здоров'я та медичних досліджень: резолюція ООН A/RES/1283 (XIII). – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/sections/observances/international-years/>.
2. Токійська декларація стоматологічної допомоги та гігієни порожнини рота для здорового довголіття. – Режим доступу: http://www.who.int/oral_health/en/.
3. Council of European Dentists. – Access mode: <https://www.eudental.eu/about/board-of-directors.html>.

Інна ШЕВЧУК

к. держ. упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Хмельницького університету управління та права

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Проєвропейський вибір України та орієнтація на вступ в Європейський Союз спричинило появу специфічних особливостей в економічній сфері держави, зокрема щодо зменшення впливу держави в означеній сфері задля пришвидшення моменту формування єдиного європейського простору, що, в свою чергу, призвело до послаблення моделі національної безпеки та невпевненості у можливості захисту національних інтересів та протидії загрозам в сфері економічної безпеки держави.

Дослідження нормативно-правових засад забезпечення економічної безпеки набуває надзвичайної актуальності у зв'язку із неспроможністю національної економіки в повній мірі задовольнити та збалансувати

можливість задоволення потреб особи, домогосподарств та суспільства.

Варто зазначити, що забезпечення економічної безпеки України здійснюється відповідно до Конституції України, норм та принципів міжнародного права, міжнародних договорів України, Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншого, законів, нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України, інших відомчих нормативно-правових актів.

Так, у Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року, а саме в статті 17 зазначено, «що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної безпеки є найважливішими функціями держави...». Крім того у статтях 92 та 106 основного Закону до повноважень Верховної Ради України та Президента України відповідно віднесено питання захисту національної безпеки, а отже і її ключової сфери економічної безпеки [1]. Стаття 107 Закону визначає повноваження Ради національної безпеки і оборони України, як координаційного органу з питань національної безпеки і оборони держави. Ключовими серед повноважень органу вважаємо «визначення стратегічних національних інтересів України, концептуальних підходів та напрямів забезпечення національної безпеки і оборони у політичній, економічній, соціальній, воєнній, науково-технологічній, екологічній, інформаційній та інших сферах», а також розробку заходів відповідного характеру залежно від потенційних та реальних загроз національним інтересам держави [2].

Першим концептуальним нормативно-правовим актом, який визначав основні засади державної політики та загрози в сфері національної безпеки і економічної безпеки держави зокрема, стала Концепція національної безпеки України, схвалена Постановою Верховної ради України від 16.01.1997 року. В Концепції були визначені основні суб'єкти забезпечення національної безпеки серед яких: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, інші центральні й місцеві органи виконавчої влади. В акті зазначено, що безпека в економічній сфері є складовою національної безпеки. До основних напрямів державної політики в цій сфері віднесено: недопущення протиправного використання державних ресурсів та бюджетних коштів, мінімізація обсягів тонізації економіки, контроль за експортно-імпортною діяльністю з перевалюванням захисту вітчизняного виробника; боротьба з незаконною економічною діяльністю тощо [3]. Концепція національної безпеки України втратила чинність з прийняттям Закону України «Про основи національної безпеки України» від 16 червня 2003 року, де визначено, що національна безпека забезпечується шляхом проведення ефективної державної політики відповідно до прийнятих доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній та інших сферах. Зокрема, в законі

вперше визначені пріоритети національних інтересів в сфері економічної безпеки, загрози та напрями державної політики в економічній сфері (ст. ст. 7,8) [4]. З метою удосконалення державної політики в сфері національної безпеки був підписаний Указ Президента України «Про Воєнну доктрину України» 2004 та 2015 років, що акумулювала у собі основні положення та принципи забезпечення безпеки держави через низку дипломатичних, політичних, воєнних та економічних заходів з метою удосконалення державної політики у військовій сфері [5]. У Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» серед пріоритетів зовнішньої політики ключовими напрямками визначено: побудову міжнародних відносин на принципах рівноправності та співпраці та інтеграцію держави в європейські інституції й систему міжнародної безпеки [6]. В поточному році був прийнятий черговий закон в сфері національної безпеки, а саме Закон України «Про національну безпеку України» як документ що сприятиме максимальному наближенню до стандартів НАТО. Однак нормативно-правовий акт стосується переважно напряму реформування сектору безпеки і оборони. Спірними та не чітко врегульованими залишились питання співвідношення повноважень Головнокомандуючого Збройними Силами України, начальника Генерального штабу Збройних Сил України, Командувачами окремих родів військ Збройних Сил України та командувачами інших військових формувань. Щодо врегулювання інших сфер національної безпеки, зокрема економічної, кібернетичної екологічної та інших, питання і проблеми залишились не вирішеними [7].

Таким чином, формування та удосконалення національної нормативно-правової бази необхідно здійснювати з поєднанням впливу глобалізаційних процесів світового господарства з метою максимального захисту національних інтересів України в сфері як економічної, так й національної безпеки.

Список використаної літератури

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Раду національної безпеки і оборони України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 35. – ст. 237. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>.
3. Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 10. – ст. 85. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3/97-%D0%B2%D1%80>.
4. Про основи національної безпеки України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – ст. 351. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

5. Про Воєнну доктрину України: Указ Президента України 15 червня 2004 року № 648/2004 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/648/2004>; Про Воєнну доктрину України: Указ Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.

6. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

7. Про національну безпеку України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 31. – ст. 241. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

Сергій ШИРОКОВ

аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ

РОЗВИТОК ЯВИЩА ПАТРІОТИЗМУ В СЬОГОДЕННІ

Явище патріотизму притаманне людству з давніх давен. У науковій та суспільній думці відношення до нього неоднозначне, але заперечувати, що це масове суспільне явище не можна. Також не можна заперечувати його суттєвий вплив на поведінку людей. Отже не рахуватися, не використовувати та не керувати цим явищем не можливо при розробці та впровадженні політики.

На протязі історії лаври першості діставалися різним об'єктам патріотизму, один об'єкт змінювався іншим, але попередній не зникав зовсім, почуття до нього тільки слабшали. На лаврах першості був той об'єкт, який більшість населення певної території вважала найзначущим на той час, а поява нових форм цього явища завжди йшла пліч-о-пліч у часі з якісними змінами у розвитку суспільства.

Існує багато визначень явища патріотизму. В Енциклопедії державного управління зазначено таке визначення. «ПАТРІОТИЗМ – морально-етичний та політичний принцип, сутність якого полягає в почутті любові до рідного краю, Батьківщини, своєї країни» [2]. Вікіпедія містить таке визначення. «Патріотизм – громадянське почуття, змістом якого є любов до батьківщини, відданість своєму народові, гордість за надбання національної культури, готовність діяти в інтересах вітчизни та постати на її захист у разі необхідності» [5]. Енциклопедія політичної думки наводить такі визначення патріотизму. «Патріотизм – це любов до батьківщини, яка включає в себе готовність стати на її захист та діяти в її інтересах». «Патріотизм – це швидше почуття, аніж політична ідея, але таке почуття, яке може бути поставлено на службу різного роду переконанням, особливо під час війни» [3]. Академічний

тлумачний словник української мови містить таке визначення. «ПАТРІОТИЗМ, у, чол. Любов до своєї батьківщини, відданість своєму народові, готовність для них на жертви й подвиги. Патріотизм – одно з найбільш глибоких почуттів, закріплених віками і тисячоліттями відособлених вітчизн (Ленін, 37, 1973, 182); Франко був, це безперечно, полум'яним патріотом своєї батьківщини. Його патріотизм подібний до патріотизму Пушкіна і Горького, патріотизму Шевченка і Коцюбинського (Максим Рильський, III, 1955, 272); // перен. Відданість чому-небудь, любов до чогось. Він не знав ніякого іншого патріотизму, крім бюрової пунктуальності (Іван Франко, VI, 1951, 162)» [1].

Усі відомі визначення передають його суть через любов до об'єкту, емоційне піднесення від єднання з ним, відданість йому, готовність постати на його захист та до самопожертви заради нього.

Історичний аналіз розвитку цього явища доводить, що спільними рисами для усіх об'єктів є також солідарність у думках та діях суб'єктів патріотизму навколо об'єкту, його об'єднуюча здатність, тобто навколо кожного об'єкту формується певне співтовариство однодумців. Чим більша кількість прихильників того чи іншого об'єкту, тим більш домінуюче положення займає цей об'єкт. Ці фактори є дуже важливими у державно-управлінському вимірі.

Так, прийнято вважати, що перші ознаки патріотизму як явища (первинний патріотизм, патріотизм до свого роду, племені) з'явилися ще у епоху збиральництва, коли життя людства трималося на солідарності між членами окремих невеликих груп, на кровному зв'язку між ними, а почуття цієї солідарності збігалося з почуттям сімейним.

При переході від кочовому способу життя до осілого, при превалюванні землеробства над збиральництвом патріотизм теж набуває нових рис, стаючи любов'ю до рідної землі.

З розвитком ремесла та появою значної кількості міських мешканців почуття до рідної землі природньо слабшають, а на перші місця виходить прихильність до свого культурного середовища або до рідної громадянськості, з подальшим розвитком до державного патріотизму.

Від почуття боргу вдячності до батьків бере свій початок духовно-релігійний напрямок патріотизму.

Вважається, що у чисто національному вигляді патріотичне почуття уперше яскраво проявилось на початку XV ст. у Франції, в особі Жанни д'Арк, яка вперше дала просту і ясну формулу чисто національного патріотизму: бути незалежним від чужоземців на своїй землі і мати серед себе свого власного верховного главу. Якісний поштовх у розвитку цього явища внесла Велика французька революція. Національний патріотизм піднісся до релігії. Якщо до цієї події вітчизна втілювала в себе вотчину свого, справжнього бога, то тепер вона сама визнається чимось абсолютним, вона стає єдиним або, принаймні, найвищим предметом поклоніння і служіння [4].